

Motion till riksdagen 2025/26:1244

av Anna-Caren Säterberg och Lena Bäckelin (båda S)

Upphandling av trafik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga att ta ett större ansvar för att säkerställa finansiering och upphandling av trafik för att öka sammanhållningen i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett fungerande transportsystem är en grundförutsättning för att människor ska kunna bo, leva och verka i hela landet. I ett sammanhållet Sverige ska det vara möjligt att ta sig till jobbet, skolan, vården eller fritidsaktiviteter oavsett var man bor. Kollektivtrafiken är en bärande del av detta, inte minst i lands- och glesbygdsområden där avstånden är långa och alternativen ofta är få. Staten har därför ett särskilt ansvar för att säkerställa den grundläggande tillgängligheten i hela landet genom upphandlad trafik och tillräckliga resurser för drift och utveckling.

I Jämtlands län är kollektivtrafiken helt avgörande för både invånare och näringsliv. Beslut om minskade statliga anslag till det statliga avtalet för Samverkande inland och Norrtågstrafiken har ännu inte fullt ut märkts för resenärerna, eftersom regionerna hittills gått in och täckt upp för mellanskillnaden. Det innebär dock att regionerna bär risken och på sikt kan detta leda till att tillgängligheten försämras när kostnaderna måste vägas mot annan viktig samhällsservice och välfärd. När staten minskar sitt ansvar riskerar därför kollektivtrafiken i glesbygd och på landsbygden att ställas mot vård, skola och omsorg i de regionala budgetarna.

Avslutandet av nattågstrafiken mellan Göteborg och Jämtland är ytterligare ett exempel på hur viktiga förbindelser försvinner. Nattågen är inte bara en bekväm resmöjlighet utan en strategiskt viktig länk som binder samman regioner och möjliggör hållbara transporter för både besökare och boende. Även nattåget mellan Stockholm och Åre/Duved har varit hotat, vilket skapar osäkerhet och riskerar att långsiktigt urholka tillgängligheten. För ett län med stor besöksnäring och evenemang som lockar internationella gäster är nattågstrafiken ovärderlig och den måste värnas.

Det nordiska ministerrådet har som mål att Norden ska bli världens mest integrerade region. För att nå dit krävs starka transportförbindelser över nationsgränserna. Jämtland är en viktig port mot Norge och den pågående elektrifieringen av Meråkerbanan är ett tydligt exempel på en satsning som skapar nya möjligheter för både person- och gods- trafik. För att denna potential ska förverkligas måste det också finnas fungerande tåg- trafik på sträckan med tidtabeller, kapacitet och service som möter både invånarnas och näringslivets behov.

För Jämtlands del är de regionala flygplatserna i Östersund och Sveg en nödvändig del av infrastrukturen. En nyligen genomförd flygplatsutredning visar att flyget här har stor betydelse såväl för näringsliv och turism som för samhällsviktiga funktioner, inte minst hälso- och sjukvården. Flyget möjliggör snabb tillgång till specialistvård och förkortar avstånden till nationella och internationella marknader. Flygplatserna bör därför betraktas som en del av det nationella upphandlingsansvaret, på samma sätt som järnväg och annan kollektivtrafik.

För att hålla samman Sverige krävs att staten tar ett tydligare ansvar för att finansiera och upphandla kollektivtrafik i hela landet. Det gäller järnväg, buss och flyg – i städer, på landsbygder och i glesbygder. Med rätt satsningar kan vi säkerställa att människor och företag i Jämtland och i hela landet har tillgång till de transporter de behöver för att leva, arbeta och utvecklas.

Anna-Caren Säterberg (S)

Lena Bäckelin (S)